Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1700 20 Birinci Kânun 1936 ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ ԿԻՐԱԿԻ 20 ԴԵԿՏ. 1936

AREVELK
Siyasî, iktisadi ve edebi
yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak
No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ՏԱՐԵԿԱՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղր.	1400 ղր.
Արտասահման	140 Ֆր.	250 Ֆր.
Ամերիկա	9 տօլար	15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852
ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ
Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.- Ղալաթիա, Թիւնէլի բով Պիլլիւր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԵՐԸ

ԱՌԺԱՄԵԱՅ ՀԱՆԴԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ.— ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿԻՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԽՆԴՐԱԿԱՆ.— ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀՐԱԺԱՐՄԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔԸ.— ՍԱՆՃԱՔԻ ԽՆԴՐԻՆ ՄԷՋ ԹՈՒՐՔ ՏԵՍԱԿԷՏԸ ՅԱՋՈՂ ԸՆԹԱՑՔԻ ՄԷՋ.— ԾԱՅՐ. ԱՐԵՒԵԼՔ ԿԸ ՊՂՏՈՐԻ

Սպանիական ներքին պատերազմը այլեւս կորսնցուցած է ներքին պատերազմի մը հանգամանքը և միջազգային դիւանագիտական պայքարի մը բնոյթը առած է։ Պատերազմ. գործողութիւնները կեդրոնացած են Մատրիտի շուրջ որուն դիմադրողական ուժը զօրացած է Ռուսերու օժանդակութեան շնորհիւ, բայց միւս կողմէ, գերմանեւիտալական օժանդակութիւնը աւելցուցած է պաշարողներուն յարձակողական ուժը։ Այսօր Մատրիտի շուրջ կը կռուին միջազգային կամաւորներու երկու բանակներ, մէկը կազմուած Ռուսերէ, Ֆրանսացիներէ, փոքրաթիւ հակահիթլերեան Գերմաններէ և հակաֆաշիստ Իտալացիներէ, բոլորը համայնավար ոգւով տոգորուած, միւսը կազմուած Գերմաններէ, Իտալացիներէ, Փորթուգալցիներէ, Իրլանտացիներէ և ուրիշ համայնավարներու ոխերիմ թշնամի տարրերէ։ Այս երկու բանակներուն մէջ կը գտնուին նաև... Սպանիացիներ։ Քանի մէկ կողմէն աւելնայ ռուսական օժանդակութիւնը, նոյն չափով պիտի ջանան աւելնալ գերմանեւիտալական օժանդակութիւնը, և նկատի ունենալով Ռուսիոյ հեռաւորութիւնը, շատ հաւանական է որ ի վերջոյ յաղթական ելլէ մօտաւոր օժանդակութեան յենած զօր. Ֆրանքոյի բանակը։

Ընդհ. խաղաղութեան վտանգ սպառնացող այս կացութեան ազդեցութեամբ է որ Անգլիա և Ֆրանսա առաջարկեցին չահագրգռուող տէրութեանց, որպէս զի զինադադար կնքելու հրաւէր կարդացուի պատերազմիկներուն։ Տէրութիւնները նպաստաւոր ընդունելութիւն ըրին այս կոչին, բայց Գերմանիա և Իտալիա վերապահումներ ըրին, ըսելով թէ գործնական լուծում մը չեն տեսներ այս ձեռնարկին մէջ և երբեք կարելի չէ հաշտեցնել կարմիրներուն և ազգայնականներուն տեսակէտները՝ գործակցաբար կառավարելու համար Սպանիան, յետոյ անկարելի է ազատ հանրաքուէ կատարել, երբ երկու կողմի ուժերը դեռ կը տիրապետեն իրենց սահմաններուն մէջ։ Ուրեմն խնդրին լուծումը կախում պիտի ունենայ զէնքերու բաղդէն։

Անգլիոյ թագաւորին հրաժարումը կը շարունակէ զբաղեցնել համաշխարհային մամուլը որ կարծիքներ կը յայտնէ Անգլիոյ պատմութեան մէջ աննախընթաց այս դէպքին վրայ։ Անգլ. մամուլը համակարծիք է սա կէտին շուրջ թէ՝ ազգը և թագաւորը իրարմէ բաժնուեցան փոխադարձ յարգանքի և վստահութեան զգացումներով, ոչ մէկ դառնութիւն երկու կողմէն և տագնապը առանց ցնցումի անցաւ Անգլիոյ վրայէն։ Բնականոն կեանքը վերսկսաւ Անգլիոյ մէջ։ Ճորճ Զ. նոր թագաւորը արդէն իր պաշտօնին գլուխը անցած է և հրաժարած թագաւորը, իր յուզումները հանդարտեցնելու համար, Վիեննայի մօտ Ռոչիլտի դղեակը առանձնացած է։ Իսկ օրուան հերոսուհին, ապագայ Վինտօրի դքսուհին, առ այժմ քաշուած Գանի մէջ, կը սպասէ գարնան, ամուսնալուծման օրինական շրջանին լրանալուն, միանալու համար իր սիրականին։

Անգլ. մամուլը հիմա սկսած է աւելի ազատօրէն արտայայտուիլ տագնապին անցուդարձերուն վրայ, որմէ երեւան կուգայ թէ թագաւորին գահակալութեան ժամանակ արդէն խնդիրը գոյութիւն ունէր և երկուստեք չէին ուզեր զայն արծարծել, յուսալով նպաստաւոր լուծում մը։ Այսինքն թագաւորը կը յուսար որ ազգը առարկութիւն չպիտի ընէր որ իր սիրած ժողովրդական թագաւորը, ամուսնանար իր փափաքած կնոջ հետ։ Իսկ դահլիճը կը յուսար որ թագաւորը կշռելով իր պաշտօնին ծանր պատասխանատուութիւնը և գահին բարձր և նուիրական դիրքը, ի վերջոյ պիտի զգար թէ, գոհացում տալու համար ազգին հոգեբանութեան, պէտք պիտի ըլլար հրաժարիլ Տիկ. Սիմփսընէ։ Երկու կողմին յոյսերը ի դերեւ ելան, որովհետեւ, կ'ըսէ «Թայմզ», թագաւորը շրջապատող անձերը չկրցան ըմբռնել թէ՝ ազգը ի՛նչ զօրաւոր կապերով կապուած է իր աւանդութիւններուն, և այնպէս հաւատացուցին թագաւորին թէ՝ արդիական ռամկավարական ըմբռնումները պիտի թոյլատրեն որ Անգլիոյ թագուհի ըլլայ երկու անգամ ամուսնալուծուած տիկին մը, որ օժտուած է բարձր յատկութիւններով։ Ահա հոս է թագաւորին սխալը որ չկրցաւ զատել թէ անգլիացի ազգը դեռ հասած չէ աւանդութիւններու լուծը թօթափելու մակարդակին, ինչ որ, Անգլիոյ բարոյական ուժին անվթար պահպանման գրաւականն է։

Սանճաքի խնդիրը անցնող շաբթուան ընթացքին Ազգաժողովին օրակարգի խնդիր եղաւ և հրապարակաւ ենթարկուեցաւ անոր վիճաբանութեան։ Գոհունակութեամբ կրնանք արձանագրել թէ, այս առաջին վիճաբանութիւնը Թուրք դատին համար նպաստաւոր մթնոլորտ մը ստեղծեց։ Ֆրանսա հրապարակաւ ընդունեց թէ Սանճաքի Թուրք բնակչութիւնը մասնաւոր իրաւունքներ վայելելու արժանի է, թէ պատրաստ է Թուրքիոյ հետ բանակցելու անոր ապագայ վարչաձեւի մասին։

Ազգաժողովը իր նիստը փակեց՝ տեղւոյն վրայ երեք չէզոք դիտող ղրկելու որոշումով և վերջնական որոշումը յետաձգելով իր Յունուարի նիստին։ Մինչ այդ, ֆրանս. երեսփ. ժողովը չպիտի վաւերացնէ ֆրանքօսուրիական դաշնագիրը և Թուրքիոյ արտաքին գործավար Պ. Ռիւշտիւ Արաս Փարիզի մէջ պիտի բանակցի Սանճաքի վերջնական կացութեան մասին։ Եւ շատ հաւանական է որ Թուրքիոյ ի նպաստ լուծում մը ընդունուի Փարիզի մէջ, և Ազգաժողովը իր Յունուարի նիստին վաւերացնէ այդ որոշումը։

Ժընեւէն Փարիզի «Թան»ի կը տեղեկացնեն թէ, շատ հաւանական որ Սանճաքը բոլորովին անկախ ինքնավարութեան մը տիրանայ Թուրքիոյ և Ֆրանսայի երաշխաւորութեամբ։ Անշուշտ մեր կառավարութիւնը ամէնանպաստաւոր լուծումով միայն պիտի գոհանայ, բայց այս լուրին «Թան»ի մէջ արձագանգ գտնելն իսկ կը յայտնէ թէ Ֆրանսա շատ մը զիջումներու արդէն տրամադիր է՝ չխանգարելու համար Ֆրանքօթուրք ամուր բարեկամութիւնը։

Ծայր. Արեւելքի երկինքը դարձեալ մթագնիլ սկսաւ։ Չինաստան ներկայիս երկու մասի բաժնուած է, մէկը Նանքինի օրինական կառավարութիւնը, Ճափոնի համակիր և համայնավարներու թշնամի, միւսը՝ հիւսիսային մասը, որ համայնավար է և Ռուսիոյ օժանդակութիւնը կը վայելէ։ Այս երկու մասերը միշտ կը պատերազմին իրարու դէմ։ Վերջին անգամ Նանքինի ուժերը պարտուեցան կարմիրներէն և իրենց նախագահ Չանք Քայ Չէք գերի ինկաւ անոնց ձեռքը։ Կարմիրները հիմա կ'ուզեն ստիպել Նանքինի կառավարութիւնը որ պատերազմ հրատարակէ Ճափոնի դէմ։ Այս կացութիւնը դարձեալ դէմ դիմաց կը բերէ երկու գլխաւոր դերակատարները՝ Ռուսիա և Ճափոն։ Մաղթենք որ ճակատագրական բախումը այս երկուքին միջեւ, այս անգամ ևս յետաձգուի։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԿՌԻՒՆԵՐԸ

28,600 ՕՏԱՐ ԶՕՐՔԵՐ Կ'ՕԳՆԵՆ կառավարականներուն եւ 54,500 զօրքեր Զօր. Ֆրանքոյի

ԼՈՆՏՈՆ 19.— Ճիպրալթարի «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի թղթակցին համաձայն, վերստին բազմաթիւ գերմաններ հասած են Սպանիա, օգնելու համար Զօր. Ֆրանքոյի։ Թղթակիցը կը յայտնէ որ 6500 գերմաններ գաղտնօրէն հասած են Մատրիտի մերձակայքը, այս շաբթու։ Այս կերպով 15000ի կը բարձրանայ Սպանիոյ գերմաններուն թիւը, որոնք կատարելապէս մարզուած են և օժտուած արդիական զէնքերով։

Զօր. Ֆրանքոյի ուժերուն կողմէ Մատրիտի վերջնական յարձակողականը յետաձգուած է, մինչեւ որ նոր ուժերը հասնին, ինչպէս նաև բազմաթիւ թանքեր։ Գերմանիայէ հասած լուրերը կը հաղորդեն որ ընդհանրապէս Սպանիա ղրկուող զօրքերը չեն գիտեր թէ ո՞ւր կը մեկնին և անոնց ծնողքները մեծապէս կ'ընդդիմանան երբ կ'իմանան անոնց մեկնումը։

Ֆրանսացի ազգայնական երեսփոխան Տը Քէրիլիս, որ վերջերս Սպանիա այցելեց, յայտարարեց որ Սպանիոյ մէջ կառավարականներու կողքին պայքարող գերման, իտալացի, մարօքցի, ֆրանսացի, ռուս, պելճիքացի և լեհացի զօրքերուն թիւն է՝ 28600 իսկ ազգայնականներուն կողքին պայքարողները՝ 54,500։

Լեհաստան արգիլած է իր հպատակներուն Սպանիա մեկնիլ իբրև կամաւոր։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒԻ ՄԸ ԴԷՄ

ԼՈՆՏՈՆ 19.— Րէօյթէր կը տեղեկանայ Կիժոնէ որ ազգայնական յածանաւ «Էսփանա» երեք անգամ կրակած է ամերիկեան «Էրիք» յածանաւին վրայ, բայց ռումբերը վրիպած են։ Ասոր վրայ «Էրիք» ամերիկեան դրօշ պարզած է, որու ի տես հեռացած է սպանիական յածանաւը։

ՄԱՏՐԻՏ 19.— Ալիքանթէ կը հաղորդուի որ երէկ կէսօրէ յետոյ ըմբոստ օդանաւեր ռմբակոծած են երկու շոգենաւեր Սանթա Փոլայի առջեւ։ Ոչ զոհ, ոչ ալ վնաս կայ։

Ո՞Վ ԹՈՒՆԱՒՈՐ ԿԱԶ ԿԸ ԳՈՐԾԱԾԷ

ՍԱԼԱՄԱՆՔԱ 19.— Ըմբոստ զօր. Միլան Աստրայ խօսելով Սալամանքայի անթէլէն, ըսաւ.— Կը բողոքենք աշխարհի և Ազգաժողովի առջեւ, Տէլ Վայոյի Ազգաժողովի առջեւ կատարած այն յերիւրածոյ յայտարարութիւնը թէ՝ ազգայնականները հեղձուցիչ կազ գործածած են և կը գործածեն։ Կը յայտարարենք որ, ընդհակառակը կարմիր կառավարութիւնը փորձեց կազ պատրաստել Մատրիտի ճակտին վրայ մեր ձեռք ինկած գործարանին մէջ։

ՄԱՏՐԻՏԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՄԱՏՐԻՏ 19.— Հաւաս.— Բուռն թնդանօթաձգութիւն մը ծայր տուաւ երէկ գիշեր ժամը 21է սկսեալ։ Մատախուղը կ'արգիլէ ճշդելու ուղղութիւնը։ Բայց դժուար թէ պատերազմ մը տեղի ունենայ որովհետեւ 10 մեթրէ անդին կարելի չէ տեսնել։

Պաշտպանութեան Ծունթան կը հաղորդէ որ Մատրիտի բոլոր դեղատունները և քիմիական գործարանները 24 ժամէ առաջ պիտի անցնին պատերազմ. ճարտարարուեստներու պատուիրակութեան հսկողութեան ներքև, որ կախում ունի ծովային նախարարութենէն։ Ասիկա առաջին քայլն է դէպի կեդրոնացում պատերազմի անհրաժեշտ ճարտարարուեստներու, ինչ որ յամառօրէն յայտարարուած էր ժամանակէ մը ի վեր քաղաք. կուսակցութիւններուն կողմէ։

ՍԱԼԱՄԱՆՔԱ 19.— Այս առաւօտ հրատարակուած զեկոյցը կ'ըսէ.— Երէկ հանդարտ անցաւ։ Միայն Պիսքայի ճակտին վրայ թշնամիի ճնշում մը կատարուեցաւ։ Կուատալաժարայի ճակտին վրայ, ետ մղուեցաւ քաղաքապահներու մէկ յարձակումը։

⁂ Կառավարական հրամանագիր մը Սպանիոյ հարաւակողմը միակ բանակ մը առաջ կը բերէ, որու պաշտպանութեան կը յանձնուին Քորտուի, Կրընատայի և Մալակայի շրջանները։

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻ ԶՕՐՔԵՐ ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ

ՏԸՊԼԻՆ, 19.— Իրլանտայի բանակէն 80 զօրքեր մեկնեցան Սպանիա, միանալու համար քաղաքապահներու։

ՀԱԼԱԾԱՆՔԸ՝ ՍԱՆՃԱՔԻ ՄԷՋ

Արաբները եւ դաշնակները կը զինուին թուրքերուն դէմ

ԼԱԶՔԻԷ 18.— Տեսնելով որ Սանճաքի Թուրքերը միացեալ զանգուած մը կը ներկայացնեն, հոգատար իշխանութեան պաշտօնեաները սկսած են իրարու դէմ գրգռել Սանճաքի զանազան տարրերը։ Այս ուղղութեամբ կատարուած գործերուն առաջին գծին վրայ կուգայ Արաբներուն զինումը։ Գուսէյրի գիւղերու արաբները բացէ ի բաց կը զինուին։ Գիշեր ցերեկ ջանք կը թափեն՝ Սանճաքի պատսպարած Հայերը հաշտեցնելու և զանոնք Դաշնակ կուսակցութեան նպատակներուն համաձայն կազմակերպելու համար։ Դարձեալ այս նպատակով զէնք կը բաժնեն Մուսա Տաղի Դաշնակ Հայերուն։

ԶԳՏՈՒՄՆԱՒՈՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՏԱՆԱ 18 (Թ.).— Սանճաքէն կը հաղորդեն թէ կարգ մը Արաբներ հանդարտ չեն կենար։ Այսօր ամբողջ Սուրիոյ մէջ յերիւրածոյ լուրեր կը շրջին այն մասին թէ՝ Թրքական պահանջները չեն ընդունուած Ժընեւի խորհուրդին կողմէ։ Ինքզինքնին խաբող մաս մը Արաբներ կարգ մը ծայրայեղութեանց սկսած են։

ՑԱՏԿԱՆՇԱԿԱՆ ԿԷՏԵՐ

ՀԱՄԱ 18 (Թ.).— Հոգատար իշխանութեան և Վաթանիներու մօտ լաւ տպաւորութիւն թողած չէ Ժընեւի որոշումը, որով երեք դիտողներ պիտի ղրկուին Սանճաք։ Մասնաւորաբար հետեւեալ կէտերը անմիջապէս պիտի գրաւեն դիտողներու ուշադրութիւնը.

1 — Հոգատարութեան սկիզբէն ի վեր, Թուրքերը շատ մը նեղութեանց ենթարկուած են մշակոյթի տեսակէտով։ Մասնաւորաբար ուշագրաւ է որ գիւղերու մէջ չեն թոյլատրեր թրքական վարժարաններու բացումը։ Գիւղաքաղաքներու մէջ ալ ամէն բան կ'ընեն աշակերտներուն մոռցնել տալու համար իրենց ազգութիւնը։ Կարգ մը մոլեռանդներու օժանդակութեամբ աւելցած է այն շարժումը, որով Թուրքերէնի փոխարէն արաբերէն կ'աւանդուի։

2.— Թուրքերուն կալուածները մեծ արագութեամբ կ'անցնին մասնաւորաբար Հալէպի քրիստոնեաներուն ձեռքը։ Ասոր համար կը գործադրուին Սուրիոյ ոեւէ մէկ կողմը չկիրարկուող օրէնքներ և բռնի միջոցներ։ 1926ին նշանակուած տուրքը չէ զեղչուած և մինչեւ 1935 գանձուած է նոյն չափով, հակառակ անոր որ ցորենին քիլօն 20 ղրշ. էր 10 տարի առաջ իսկ յաջորդ տարի 4 ղրշ.ի իջաւ։ Ասկէ եղած է որ գիւղացին ոչ միայն չէ կրցած սերմնցուն անգամ զատել, այլեւ պարտք ըրած է՝ տուրքը վճարելու համար։ Ահաւոր տուրքերուն պատճառաւ, Թուրքերուն պարտքը կ'աւելնայ դրամատուններու հանդէպ։ Օրինակ Թունուզ դրամատունը որ ունի 68 պարտական, որոնց 63ը Թուրքեր են։

3.— Սանճաքի առողջապահական կազմակերպութիւնը ի վնաս Թուրք զանգուածին եղած է։ Մասնաւորաբար Ռամիկի դաշտին մէջ տնտեսուած է հակաջերմի պայքարը։

Ֆրանս. Ծերակոյտին աղմկալի մէկ նիստը

ՓԱՐԻԶ, 19.—Երկար վիճաբանութենէ յետոյ Ծերակոյտը բարեփոխութեամբ ընդունեց գործադուլներու պարտաւորիչ իրաւախոհութեան օրինագիծը։

Պլում յայտնեց թէ Երեսփ. ժողովին առջեւ չի կրնար պաշտպանել կատարուած փոփոխութիւնը։

Այս առթիւ ծերակուտական մը մեղադրեց դահլիճը որ կը թոյլատրէ գործարաններու գրաւումը։ Պլում պատասխանեց թէ տրամադիր է դադրեցնելու գրաւումը, բայց բոլոր միջոցները սպառելէ յետոյ միայն ասոր պիտի դիմէ։

Նոյն նիստին Պլում միջադէպ ունեցաւ նախկին հանր. նախագահ Միլրանի հետ, որ մեղադրեց դահլիճը թէ համայնավարներու օգնութիւնը ապահովելու համար չարգիլեր գործարաններու գրաւումը։

Գերմանիա պատերազմի պատրաստութիւն կը տեսնէ

ՓԱՐԻԶ, 19.— «Էօվր»ի մէջ Տիկ. Թապուի կը հաղորդէ որ Լոնտոնի կարգ մը շրջանակները, Գերմանիոյ կողմէ կատարուած Արժանթինի ցորեններու մթերումը կը նմանցնեն այն գործողութեան, որ տեղի ունեցաւ 22 տարի առաջ։

Միւս կողմէ այս թերթը Պերլինէ կ'իմանայ որ, գրեթէ լրացած է Հէլիկօլանտի ընդծովեայ նաւահանգստին շինութիւնը։

Հսկայ քանակով ռազմանիւթեր փոխադրուած են կղզին, ուր մուտքը ի մօտոյ պիտի արգիլուի։ Միւս կողմէ Գերմանիոյ ջրասուզանակի ամենամեծ խարիսխը լրանալու վրայ է Նորտէրնէյ կղզիին մէջ։

Պլում համայնավարներուն կը սպառնայ ՀՐԱԺԱՐԻԼ

ՓԱՐԻԶ, 19.—Ընկերվարական պաշտօնաթերթ «Փօփիւլէր» կը մեղադրէ «Իւմանիթէ»ի նոր քննադատութիւնները Պլումի կառավարութեան դէմ։

«Փօփիւլէր» կը գրէ մասնաւորաբար.—Այս քննադատութեանց լեզուն հակառակն է ընկերվարականներու և համայնավարներու միջեւ կնքուած գործակցութեան ուխտէն բխած պարտաւորութեանց և անհաշտ՝ ընդհ. համաձայնութեան որու վրայ կը հիմնուի ժողովրդային վերականգնումը։

Ժողովրդային Ճակատը չպիտի ապրի նոր տագնապի մը պարագային նման անոր որ յարուցին համայնավարները Նոյեմբերին որ յանգեցաւ Դեկտեմբեր 12ին ձեռնպահութեան Խորհրդարանին մէջ։

ՆԱՄԱԿ ՌՈՒՄԱՆԻԱՅԷՆ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Լեհաստան ինչո՞ւ դեռ չէ վաւերացուցած ԹՐԻԱՆՈՆԻ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

(Պուքրէշի մեր աշխատակցէն)

Կարելի է անմիջապէս ըսել թէ՝ յետ սպարապետին՝ Զօր. Սմիկլիի Փարիզ այցելութենէն վերջ՝ շատ բան փոխուեցաւ Լեհաստանի և Փոքր Համաձայնութեան յարաբերութեանց մէջ, ընդհանրապէս, և, Լեհաստանի և Ռումանիոյ յարաբերութեանց մէջ մասնաւորապէս։

Կը թուի թէ քաղաքական ողջմտութիւնը տակաւ կը յաղթանակէ Վարշաւիոյ մէջ։ Ուրիշ կերպ ալ չէր կրնար ըլլալ։ Ո՛չ թէ անոր համար որ Լեհաստան իր անկախութիւնը կը պարտի Ֆրանսայի, այլ այս երկրին շահերը զուգընթաց կ'երթան Ֆրանսայի և անոր արբանեակին մէջ գտնուող երկիրներու հետ, այսինքն Եւրոպայի գոյավիճակը պահել փափաքող պետութեանց հետ։ Բայց երբեք Գերմանիոյ հետ, որ յաճախ աչքերն ու ցանկութիւնները կը տնկէ դէպի Տանցիկ և լեհական Նրբանցք։ Արեւմտեան իրապաշտ քաղաքագէտներ երբեք չզգուեցան, իրաւամբ, Վարշաւիոյ և Պերլինի ցարդ կատարած սիրաբանութենէն։ Արուեստական բան մը կար անոնց մէջ։ Ասիկա յայտնի էր։ Քաղաքական շահերու և ըմբռնումներու տարբերութիւնը ակներեւ էր։ Ու, ինչպէս ըսինք, ողջմտութիւնը յաղթանակեց։

Բայց ձգենք առ այժմ ներածումներու շարքը, և անցնինք մեր բուն նիւթին։

Երբ Պուքրէշ հոտը առաւ Վարշաւիոյ քաղ. նոր շարժումներուն, — սպարապետ Սմիկլիի Փարիզէ դարձէն վերջ, սկսաւ կրկնապատկել իր դիւանագիտական ճիգերը։ Պէտք է անմիջապէս ըսեմ թէ Ռումանիա շատ կը գնահատէ Լեհաստանի բարեկամութիւնը, որուն հետ կապուած է զինակցական կապերով։ Հակառակ այդ զինակցութեան, սակայն, ու հակառակ այն բարեկամութեան որ կը տիրէ այդ երկու երկիրներուն միջեւ, մօտ քսան տարիէ ի վեր Լեհաստան չէ վաւերացուցած Թրիանոնի դաշնագիրը, այսինքն այն կարեւոր «ակտ»ը որ Ռումանիոյ կցուած կը հռչակէ Թրանսիլվանիոյ հողամասը։ Ուրեմն բաւական տարօրինակ է և գրեթէ անիմաստ՝ երկու երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող զինակցութիւնը, որուն համաձայն երկու երկիրները փոխադարձ կ'երաշխաւորեն իրենց սահմանագլուխները։

Այս անտրամաբանական վիճակը չէր կրնար յաւերժանալ։ Թէեւ, «անտրամաբանական»՝ մեր ակնոցով։

Լեհաստան քաղաքական ոչինչ ունի Ռումանիոյ հետ։ Ճիշդ է։ Բայց այս վերջինը մէկ անդամն է այն միութեան որ կը կոչուի Փոքր Համաձայնութիւն և որուն անբաժանելի մէկ անդամն է նաև Չեխօսլովաքիան։ Ահա հանգոյցը։ Այս վերջին երկիրը և Լեհաստան՝ փոխտխնդիրներու առջեւ կը գտնուին։ Առկախ հարցեր կան որոնք լուծումի կը կարօտին։ Ու դժուար թէ լուծուին։ Ատկէ՝ Վարշաւիոյ համակրութիւնը Պուտափէշտի։ Ատկէ, Լեհաստանի չվաւերացնելը Թրիանոնի դաշնագրին։ Ատկէ, վերջապէս, այն պաղ յարաբերութիւնը զոր կը յամառի պահել Լեհաստան՝ հանդէպ Փոքր Համաձայնութեան։

Բայց, Ռումանիա, որ, ինչպէս ըսի, շատ կը գնահատէ Լեհաստանի բարեկամութիւնը. չէր կրնար ընդունիլ որ անբնական կացութիւն մը շա՛ ունենայ թումբ կազմել երկու երկիրներու լաւ յարաբերութեանց առջեւ։

Վիքթոր Անթոնէսքու, ամէն նոր արտաքին նախարարը, նախաձեռնարկ եղաւ որ նոր դարաշրջան մը բացուի երկու երկիրներու միջեւ։ Կազմակերպուեցաւ ասոր ճամբորդութիւնը դէպի Վարշաւա։ Ու Պէք և Անթոնէսքու հաստատեցին թէ Ռումանիոյ և Լեհաստանի միջեւ մտածումներու տարբերութիւն գոյութիւն չունի։ Լաւ արդիւնքներ տուաւ Անթոնէսքուի ճամբորդութիւնը, որ Ռումանիոյ հիացումը կը տանէր դրացի մեծ ժողովուրդին։ Ներկայիս, ամէն սպարապետ Սամսոնովիչն է որ կը գտնուի Լեհաստանի մէջ։ Լեհաստանի մէջ՝ զինուորականներն ալ իրենց խօսքը ունին քաղաքականութեան մէջ։ Անոնք եւ պիտի լուսաբանուին։ Խօսք կայ որ Պէք ալ այցելէ Պուքրէշ։ Խօսք կայ նաև որ Կարոլ թագաւոր եւ Վարշաւա երթայ մօտիկ ապագայի մը մէջ։

Այս չփումներէն վերջ, անկասկած, պիտի ծագի լոյսը։ Լեհաստան և Ռումանիա աւելի սերտօրէն պիտի կապուին իրարու։ Ու շատ հաւանաբար, Լեհաստան վաւերացնէ Թրիանոնի դաշնագիրը։

Ֆրանսա, որ մօտէն կը հսկէ այս շարժումներուն, և որ թերեւս վերին թելադրողն է անոնց, շատ գոհ է դէպքերու այս վիճակէն։ Լեհաստանի և Փոքր Համաձայնութեան միջեւ համագործակցութիւն մը՝ շատ գեղեցիկ հեռանկարներ կը բանայ։ Եւրոպայի արեւելքը կը կազմուի պատնէշ մը որ կրնայ ախորժակը փախցնել վերաքննութեան կողմնակիցներուն, կամ Եւրոպայի այս մասին կարգը խանգարել փափաքողներուն։

Հռոմ՝ Պերլինի նուիրեց Պալքանները։ Շատ հեշտ է չունեցածդ ուրիշի նուիրել։ Բայց Փարիզ չյուսացած տեղէդ կ'իջեցնէ դիւանագիտական հարուածը։ Ու եթէ Միլանոյի ճամբը շատ չձաղկուեցաւ Փարիզի մէջ, պատճառը այն է որ Ֆրանսա երբեք չհաւատար թէ Հռոմ և Պերլին կրնան եղբայրներ ըլլալ։

Լեհ և ռումէն բարեկամութիւնն ու իրական զինակցութիւնը խոշոր պատուար մըն է Գերմանիոյ առջեւ։

Ասիկա անմիջական պատասխաններէն մէկն է Հիթլէր—Չիանօ—Նէօրաթ սիրաբանութեան։

ՀՈՐԻՈՆ

Ո՞Վ Է ԱՆԳԼԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՍԹԷՆԼԻ ՊՕԼՏՈՒԻՆ

Սթէնլի Պօլտուին, Անգլիոյ վարչապետը, այս օրերս ամբողջ աշխարհի ուշադրութեան առարկայ է Էտուըրտ թագաւորի գահէն հրաժարման պատճառով։

Տակաւին մէկ քանի օր առաջ, Լոնտոնի փողոցներուն մէջ, ցուցարարները կը կրէին հսկայ նշանատախտակներ, որոնց վրայ գրուած էր՝

— Աստուա՛ծ փրկէ մեր թագաւորը Պօլտուինէն ․․

Մ. Սթէնլի Պօլտուին, ժամանակակից ռամկավար պետական անձնաւորութիւններուն ամէնէն հզօրը, օրինակ մըն է նկարագրի յաղթութեան՝ դէպքերու վրայ։ Ան մտաւորական մը չէ, ոչ ալ սուր իմացականութեամբ օժտուած մը կամ երկաթեայ ձեռք մը. Այլ անգլիացի հիանալի տիպար մը, զօրաւոր, չափաւոր հաւասարակշիռ և զգայուն։

Մ. Պօլտուին 69 տարեկան է և երբեք գրգռուած վիճակի մը մէջ չէ տեսնուած։ Ոչ մէկ բան կարող է զինք խռովելու, միայն անհրաժեշտ եղած պարագային կը խօսի, ոչինչ կարող է խախտել իր համոզումները որոնք հաւասարակշիռ մարդու մը համոզումներն են։

Սակայն Պօլտուին, «Ճօն Պուլ»ի անձնաւորութենէն աւելին է. ան ունի տեսակ մը սքանտինաւեան խորհրդաւորութիւն ։ Աւելի կը զգայ քան թէ կը խորհի։ Ան կրնայ յուզուիլ և յուզել նոյն իսկ բրիտանական հասարակութիւն մը։ Խորապէս մաքրակրօն է. իր նկարագրի զօրութեան մեծ մասը կու գայ հոգեկան արժէքներէ։

Մ. Սթէնլի Պօլտուին ծնաւ Պիւտլի Ուօրսէսթըրշայրի մէջ, — որուն ներկայացուցիչն է Խորհրդարանին մէջ—1867ին։ Իր հայրը, Ալֆրէտ Պօլտուին, նախագահն էր երկաթուղիներու ընկերութեան մը և տնօրէնը Անգլիոյ ամենակարեւոր պողպատի գործարաններէն մէկուն՝ որ հիմնուած էր իր հաւուն կողմէ։

Մ. Ալֆրէտ Պօլտուին բնիկ Կալեցի էր, իսկ կինը՝ Սկովտիացի։

Սթէնլի իր ուսումը առաւ նախ՝ Հարրոյի քօլէժը և յետոյ՝ Քէմպրիճի Թրինիթի քօլէժը, ուր ոևէ ձեւով առաւելութիւն մը ցոյց չտուաւ։

Իր ուսումը աւարտելէն վերջ, մտաւ իր հօրը գործին մէջ և քսան տարիներու ընթացքին կատարեալ գործի մարդ դարձաւ։ Սակայն ոևէ յաւելուածական գործունէութեամբ հանրութեան ուշադրութիւնը չգրաւեց։ 1908ին իր հայրը մեռաւ 16 տարիներէ ի վեր գրաւուած խորհրդարանի աթոռը թափուր ձգելով։ Սթէնլի որ այն ատեն 41 տարեկան էր, անոր փոխանորդեց Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Իր ընտրուելէն 4 ամիս վերջն էր միայն որ իր խորհրդարանային առաջին ճառը խօսեցաւ. դէմ արտայայտուելով հանքագործներուն շնորհուած օրական ութը ժամուան աշխատանքին։ Երեսփ. Ժողովի մէջ գտնուած իր առաջին 9 տարիներուն Պօլտուին միայն հինգ ճառ խօսեցաւ։ Երբ Մ. Պօնար Լօ, բնիկ քանատացի պետական անձնաւորութիւնը, 1916ին ելմտական նախարար եղաւ, Պօլտուինը, իր անձնական քարտուղարը ըրաւ։ Այն ատեններ այս ընտրութիւնը հետեւեալ ձաղկող արտայայտութիւնով կը մեկնուէր, «Պօնար Լօ գիտէ որ Պօլտուին շատ ազնիւ է իր դէմ հնարքներ բանեցնելու համար և ոչ ալ դժուարութիւններ յարուցանելու չափ խելացի է»։ 1917ին, Պօլտուին ելմտական նախարարութեան մէջ տնտեսական քարտուղարի պաշտօնին բարձրացուեցաւ։

Պատերազմէն վերջ «Թայմզ»ին ուղղեց անանուն նամակ մը, որով կը յայտնէր իր անձնական հարստութեան մէկ հինգերորդը պետութեան նուիրելու իր մտադրութիւնը։ Նամակը իբր ստորագրութիւն կը կրէր "Ֆ. Ս. Թ.» սկզբնատառերը, սակայն բաւական ատեն ոև է մէկը չկրցաւ գուշակել թէ «Ֆ. Ս. Թ.» կը նշանակէր, ելեւմտից տնտեսական քարտուղարին անգլերէնը։

Երբ ի վերջոյ ամբողջ Անգլիան իմացաւ որ նամակի հեղինակը և նուիրատուն Սթէնլի Պօլտուինն է, մեծ ժողովրդականութիւն շահեցաւ ան։

Նամակը հետեւեալ նշանակութիւնն ունէր.

«Ակներեւ ճշմարտութիւն մը դարձած է հիմա ըսել որ 1914ին ազգը իր մեծագոյն տագնապին առջեւ գտնուեցաւ։ Ան ազատուեցաւ իր զաւակներուն յօժարակամ զոհողութիւններ-ով։ Այսօր խաղաղութեան դարաշրջանի մը սկզբնաւորութեան՝ սպառնուած ենք դիմագրաւել ուրիշ տագնապի մը։ Ամբողջ երկիրը ուժաթափ եղած է։ Հարուստ դասակարգը միակ առիթը ունի փաստելու իր սէրը հայրենիքին հանդէպ։ Թող հարուստները իրենք իրենց պարտադրեն նիւթական զոհողութիւն մը։ Երկու տարի խորհեցայ այս հարցին շուրջ և որոշեցի իմ հարստութեանս հարիւրին քսանը տալ Պետութեան, գնելով 120,000 ոսկիի «պատերազմական փոխառութեան» արժեթուղթեր զոր կառավարութեան պիտի ներկայացնեմ ջնջումի համար։

«Այս ժէսթը կը կատարեմ կատարեալ գիտակցութեամբ, համոզուած ըլլալով որ աւելի յարմար առիթ մը չպիտի ներկայանայ, այս երկրի հարուստներուն՝ իրենց հայրենիքին հանդէպ նիւթական զոհողութիւն ընելու համար։

(Շար.) Ֆ. Ս. Թ.»

ՔԱՂԱՔԱԿԻՐԹ ԱԶԳԵՐԸ Ի՛ՆՉՊԷՍ ԿԸ ՃԱՆՉՑՈՒԻՆ

Ֆրանս. հանդէս մը հետեւեալ կերպով կը պարզէ քաղաքակրթութեան նշանները.—

Մարդկութիւնը այսօր բաժնուած է, կ'ըսէ, երկու խումբերու.— Մէկ կողմը կը գտնուին բարբարոս կոչուած ազգերը, որոնք անկարող են օգտագործել գիտութիւնը և ուղղակի օգտուիլ արդի մեքենաներէն։ Միւս կողմը կը գտնուին այն ազգերը որոնք նպաստաւորուած են գիտական յառաջդիմութիւններէն։

Այսօր, կարգ մը ազգերու մօտ կ'երեւան ընկերային փորձարկութիւններ որոնց մէկ մասը մասնագէտ են, մէկ մաս՝ սոսկալի և ուրիշ մէկ մասը վայրագ։ Եւ ասոնք կը պարծենան ներկայացնելով նիւթական քաղաքակրթութեան մը ցուցամոլական պերճանքը։ Այսպէս Ռուսիոյ մէջ ճամբորդին ցոյց կուտան տիպար գործարաններ, տիպար նամակատուններ և տիպար հիւանդանոցներ։

Հիթլերական Գերմանիան աւելի հոյակապ ցուցադրութիւններ կ'ընէ։ Այս բոլորը ոև է արժէք չեն ներկայացներ քաղաքակրթական տեսակէտով։ Ժողովուրդին դրամով միշտ կարելի է հրապուրել ճամբորդը, հոյակապ շէնքեր բարձրացնել և յառաջդիմող ընկերութեան մը խաբուսիկ պատրանքը տալ։ Կեղեքուած ժողովուրդի մը դրամով բռնապետական կառավարութիւնները կրնան միշտ մշակոյթի, նրբութեան և կարգապահութեան ցուցադրութիւնը ընել։ Բայց պէտք չէ խաբուիլ ասոնց։

Ուրեմն ո՞ւր է ճշմարիտ քաղաքակրթութիւնը։ Այսօր գրեթէ բոլորովին ծիծաղելի դարձած է երջանկութիւն բառը. որովհետեւ բոլոր ազգերը նիւթական և բարոյական զրկումի ենթարկուած են։ Սարսափն ու դժգոհութիւնը ամէն տեղ գոյութիւն ունին բայց կարելի չէ ամէն երկրի մէջ կատարեալ «ազատութեամբ» պարզել դժգոհութիւնը։ Արդի տխուր աշխարհին մէջ յուսալի չէ գտնել իրենց բաղդէն գոհ մարդիկներ, բայց գոնէ՝ եթէ իրաւունք ունին խորհելու, աղաղակելու և գրելու թէ դժգոհ են, կարելի է ըսել թէ բոլորովին չեն յուսահատած, թէ իրենց ապրած մթնոլորտը դեռ շնչելի է և դեռ կարելի է անոնց հայրենիքին մէջ քաղաքակրթութեան վրայ խօսիլ՝ առանց մեղանչելու բարոյականի և տրամաբանութեան դէմ։ Ահա ա՛յս է իրական քաղաքակրթութիւնը, որովհետեւ մարդկային ընկերութիւն մը գոյութիւն ունենալէն ի վեր, ազատութիւնը, ազատութեան զգացումը կը կազմեն ճշմարիտ քաղաքակրթութեան որոշ նշանները։

ՆԵՇԻԼԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհուրդը ամսոյս 27ին, Ս. Ստեփաննոսի տօնին առթիւ, մատաղօրհնութիւն կազմակերպած է։

Ի՞ՆՉՊԷՍ ԿԱՐԵԼԻ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ՀՐԱԺԱՐԵՑՆԵԼ ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՄԸ

Հայ վարժարաններու համար պատրաստուած նոր կանոնագիրը որ վաւերացուեցաւ Կրթ. գործավարութենէն, հետեւեալը կը տրամադրէ հայ ուսուցչին հրաժարեցուցման մասին.—

Երբ տնօրէն մը պէտք տեսնէ հրաժարեցնել կամ դադրեցնել ոև է ուսուցիչ մը իր պաշտօնէն, նախ այս մասին պիտի գրէ Կրթ. տնօրէնութեան պատճառաբանելով։ Իր կարգին Կրթ. տնօրէնութիւնը քննութիւն պիտի կատարէ և ձեռք բերած արդիւնքին համաձայն պիտի ընդունի կամ ոչ։

ԹՕՓՔԱՓՈՒԻ եկեղեցիին ամփական փուռին նորոգութեան արտօնութիւն տրուած է, Թաղ. Խորհուրդի այս մասին կատարուած դիմումին ընթացք տրուելով։ Փուռին նախորդ վարձակալին հետ համաձայնութիւն գոյացած է որ ան կատարէ մօտ 400 ոսկի գնահատուած նորոգութեան ծախքը և մինչև տարի մը 20ական ոսկի ամսական վարձք վճարէ։ Երկրորդ տարին ամսական վարձքը պիտի ըլլայ 40 ոսկի։ Այս կերպով թաղը ձեռք բերած կ'ըլլայ իր կարեւոր մէկ հասոյթը, որմէ զրկուած էր երկար ատենէ ի վեր։

ՍԻՄՓՍԸՆ ՔԱՆ ԿԸ ՄՆԱՅ

ՔԱՆ- 10.— Կը հաղորդուի որ Տիկ. Սիմփսըն միշտ Քան կը մնայ և Գահիրէ չէ մեկնած։ Անգամ մը ևս յայտնած է որ մտադիր է Քան մնալ դեռ քանի մը շաբաթ, առնուազն մինչեւ Ցունվար։

ԼՈՆՏՈՆ. 19.— Վիեննայէն կը հաղորդուի որ Վինտսորի դուքսը այլ ևս դուրս ելած է իր խորհրդաւոր կեանքէն և արտօնած է որ տասը վայրկեան Էօզէֆէլտի դղեակին մէջ գան զինքը լուսանկարելու միջազգային լրագրողները։

Անգլ. թերթերը կը գրեն թէ Վինտսորի դուքսը իր դղեակին մէջ կատարեալ հանդարտութեամբ դիտած է ֆիլմ մը, որ ցոյց կուտայ գահէն իր հրաժարումը։

Նախկին թագաւորը հեռագրով շնորհաւորած է իր եղբօր՝ նոր թագաւորին ծննդեան տարեդարձը։

Յետոյ տեսակցած է Քան գտնուող Տիկ. Սիմփսընի հետ և յետոյ ժամադիր եղած է ականջի բժիշկին։

Պելկրատի թերթերէն մին կը գրէ թէ դուքսը Ծնունդէն վերջ Քորֆու պիտի երթայ։ Միւս կողմէ ընդարձակ ագարակ մը գնելու վրայ է։

ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆԻ ԱՌԱՋԱՐԿ

Ամերիկացի նշանաւոր լրագրող Լասքէր յանուն ամերիկեան սէնտիքային հեռաձայնով տեսակցած է նախորդ թագաւորին հետ և մէկ միլիոն տոլար առաջարկած է յիշատակները գրելու համար։

Կ'ըսուի որ Տիկ. Սիմփսըն Քանի մէջ օրական 50 սպառնական նամակ կը ստանայ Անգլիայէ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի — Թիւ 19 —

Զ. Մ. ՊՐԷՅՄ

ԵՐԵՔ ՍԻՐՏԵՐՈՒ ՊԱՅՔԱՐԸ

VIII

Ֆիլիբ ամբոյլը առաւ ու խռպոտ ձայնով մը հարցուց.

— Ուրի՞շ մը կը սիրէ։

— Լօրտ Լին, պատասխանեց Ինէզ հանդարտօրէն, կը դժուարանամ ձեզի ըսելու թէ ինչ պատճառով կը մերժէ։ Գիտեմ թէ Ալլան Լէյ շատոնց ի վեր կը սիրէ զայն, սակայն ան․․․

— Անշուշտ ա՛ն ալ կը սիրէ, ընդմիջեց Ֆիլիբ, մռայլ դէմքով, ուրեմն իր կամքը թող ըլլայ և Աստուած օրհնէ զանոնք։ Արդէն խենթութիւն էր իմ կողմէս կարծել թէ անիկա կրնար զիս սիրել, արժանի չեմ իրեն։

Գլուխը ծռեց և չտեսաւ աղջկան գեղեցիկ դէմքին հեգնոտ ու խիստ արտայայտութիւնը։

— Ինչո՞ւ սակայն անձամբ չեկաւ պատասխանելու ինծի, հարցուց յանկարծ Ֆիլիբ։

Ինէզ յոնքն անգամ չշարժեց, ոչ ալ ձայնը թեթեւ մը դողդղաց. ըսաւ.

— Ակաթա դեռ մանուկ է. չի համարձակեցաւ ձեր դժգոհութիւնը տեսնելու, թերեւս ալ վախցաւ որ կը ճնշէք վրան և ինք քաջութիւն չունենար ձեզի դիմադրելու։

— Աւելի վստահութիւն կրնար ունենալ իմ վրաս, ըսաւ Ֆիլիբ նեղսրտած ու շտկուելով։ Երբ զիս չի սիրեր, իրաւունք ունի զիս մերժելու՝ ամէն պարագայի, տարօրինա՛կ է, կարծես կը սիրէր զիս և հաճոյքով մօտիկ կ'ըլլէր ինծի։

— Անգիտակցաբար ըրած է, պատասխանեց Ինէզ, նկարագրով դեռ չէ կազմուած, խիստ զօրաւոր բնութիւն մը ունի և դիւրութեամբ մարդու կը բացուի, սակայն դեռ սիրոյ ինչ ըլլալը չի գիտեր։

Ինէզ տեսաւ թէ այս խօսքերը խորապէս կը վիրաւորէին երիտասարդ Լօրտը, որ սովորական բարեկամութիւն մը սիրոյ տեղ դրած էր։

— Լօրտ Լին, կը վախնամ որ կը վշտանաք ինծի դէմ, այս տաժանելի լուրը ձեզի բերելու համար, ըսաւ Ինէզ մեղմաբար, կ'աղաչեմ մի՛ քէնոտիք ինծի դէմ.

— Մի՛ վախնաք, պատասխանեց Լօրտը բարութեամբ, ոչ միայն ձեզի դէմ քէն չեմ բռներ, այլ միշտ երախտապարտ պիտի մնամ այն փափկութեան համար, որով գլուխս հանեցիք այս անհաճոյ առաքելութիւնը։

Ոչ մէկ կասկած անցաւ իր մտքէն։ Այնքա՛ն ազնուական, այնքա՛ն պատուի տէր մարդ էր որ մտքէն չէր կրնար անցնել թէ Ինէզ այդ զարշելի դերը կրնար կատարել։ Սուտն ու դաւաճանութիւնը անծանօթ էին իրեն։ Մտքէն ալ չէր կրնար անցնել որ Ինէզ լսած էր իր և Ակաթային խօսակցութիւնը։ Քանի որ ծաղիկը կը վերադարձնէր, ուրեմն Ակաթան անոր խոստովանած էր ամէն բան և յետոյ զղջացած էր։

— Ասկէ զատ քոյրս իմ միջոցաւս երկու շնորհ եւս կը խնդրէ, ըսաւ Ինէզ։ Նախ կ'աղերսէ որ անցած դարձածին մասին ոևէ խօսք չընէք իրեն։ Յետոյ խորապէս երախտապարտ պիտի ըլլայ ձեզի, եթէ փութացնէք ձեր Լոնտոն մեկնումը, որպէսզի․․

— Որպէս զի վար իջած ատեն զիս չտեսնէ, աւարտեց Ֆիլիբ դառնօրէն։ Մինչեւ վերադարձս խենթութիւնս մոռցած պիտի ըլլայ։ Շատ լաւ. իրեն ըսէք որ պիտի հնազանդիմ իր երկու փափաքներուն ալ։

Ֆիլիբ չնշմարեց Ինէզին դէմքը այրող կարմրութիւնը, երբ անիկա երկու անհաւոր սուտեր կը խօսէր։ Ոչ ալ նշմարեց որ անիկա արագօրէն կը վերցնէր ծաղիկը, զոր ինք իրար անցած վայրկեանին վար ձգած էր։

— Ինէ՛զ, խնդրեց Լօրտը, այս մասին բացարձակ լռութիւն պահեցէք։

Առաջին անգամ ըլլալով զայն իր անունովը կը կոչէր, իբրեւ թէ զիրենք բաժնող գաղտնիքը և աղջկան ցոյց տուած համակրութիւնը զիրենք իրարու կը մօտեցնէր։

— Գիտեմ թէ վստահութիւն ունիմ ձեր վրայ։

— Այո, կրնաք ինծի վստահիլ, ոչ ոք պիտի իմանայ։

— Մտադիր էի իրիկուան կառախումբով Լոնտոն մեկնիլ, վերսկսաւ Լօրտը, սակայն ձեր քրոջը բաղձանքը իրագործելու համար, կը նախընտրեմ կէսօրին իսկ մեկնիլ. Իմ կողմէս մնաք բարով ըսէք իրեն, շարունակեց Ֆիլիբ ճիգով մը և Ինէզին ձեռքը իր ձեռքերուն մէջ առնելով։ Իրեն ըսէք թէ քաջութեամբ պիտի տանիմ այն մեծ վիշտը զոր իր մերժումը կը պատճառէ ինծի և թէ զիս չպիտի տեսնէ մինչեւ որ ամբողջովին ապաքինած չըլլամ։ Ըսէք իրեն թէ անկեղծօրէն երջանկութիւն կը մաղթեմ իրեն և կը յուսամ որ միշտ լաւ բարեկամներ պիտի մնանք։

— Այո՛, պիտի ըսեմ, թոթովեց Ինէզ մեղմ ձայնով, շրթունքները դողդոջուն և աչքերը արցունքով լի։

Ֆիլիբ համակրութեան նշան նկատեց ասիկա և աւելի ուժգնօրէն սեղմեց փոքրիկ ձեռքը, զոր դեռ բռնած էր իր ձեռքերուն մէջ։

— Մնաք բարով, ըսաւ Լօրտը, մեկնելէ առաջ չպիտի տեսնեմ ձեզ։

— Երթաք բարո՛վ, ըսաւ Ինէզ և փախաւ կոկորդը սեղմուած, առանց աւելի բառ մը իսկ արտասանելու։

(Շար.)

ՏՆՏԵՍ, ԳՈՐԾԱՎԱՐԻՆ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌԸ

ՊԵՐՃԱԽՕՍ ԹՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ

Խնայողութեան շաբթուան առթիւ Տնտես. գործավար Ճէլալ Պայար առջի գիշեր կարեւոր ճառ մը արտասանեց անթէլով: Գործավարը ըսաւ ի մէջ այլոց.—

Հին ատեն, խնայողութեան համար կ'ըսէին.— Բերնէն աւելցնել, կամ «Ճերմակ դրամը սեւ օրուան համար է»։ Հիմակուան խնայողութեան ըմբռնումը սա է.— Ճերմակ դրամը ճերմակ օր պատրաստելու համար է: Յետոյ ոչ թէ բերնէն այլ գործէն խնայելու է: Խնայողութիւնն ալ կը կատարուի ազգային դրամատուններու միջոցաւ և գրպանը չէք մը ունենալով, ոչ թէ դրամը գրպանը կամ սնտուկի մը մէջ պահելով։

«Թուրքիան Թուրքերունն է և Թուրքերուն պիտի պատկանի» կ'ըսենք: Ասիկա կը նշանակէ թէ ...էրը, էֆէնտին պիտի միանք [illegible] ճարտարարուեստին, մեր երկրին։ Քամալական սկզբունքն է որ երկիրը վերականգնուի ոչ թէ օտարներու գաղթավայր և աւար անոր ...չուին, այլ մեր կողմէ և մեր ...չուրջ։ Շնորհիւ «քլիրինկ»ի դրութեան, մեր երկիրը զերծ մնացած է թղթադրամի անկումի մըր... մէն, որուն վերջերս ձեռնարկեցին կարգ մը երկիրներ։ Մեր ապրանքները կրնանք արտածել առանց դժուարութեան։ Մեր ներքին մտահոգութիւնն է խնդրանքին չափ ապրանք արտադրել։ Այս պայմաններու մէջ, դրամը արժէքազրկել պիտի նշանակէր գողնալ գիւղացիին խնայողութեան մէկ մասը։

1933ին, մեր երկրին բոլոր դրամատուններուն աւանդ գումարները 191 622,000 ոսկի էին, որուն 141,758,000ը ազգային, 49,864,000ը օտար դրամատուններու մօտ։ 1934ին՝ աւանդներու գումարը 167,735,000 ոսկի, 1935ին՝ 197,664,000 ոսկի։ ...ուն խնայողութեանց թիւերը համեմատելիներն են.— 1933ին՝ ...398,000 ոսկի, 1934ին՝ 67 միլիոն ...4,000, 1935ին՝ 74,246,000 ոսկի։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԸ

1934ին 1,030,000 ոսկի վճարուած է ապահովագրական «փրիմ»ներու համար, 1935ին՝ 1,140,000։ ...ու ձեւով 1935ին 19,000ի մօտ ...նքի «փօլիս» և 26 միլիոն ոսկիի դրամագլուխ մը ապահովուած է:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԸ

1933ին շրջաբերութեան մէջ կը գտնուէր 155,398,000 ոսկի, որուն 146,826,000ը թուղթ, 8 միլիոն 573,000ը մետաղ դրամ։ 1935ին շրջաբերութեան գումարն է 178,755,000 ոսկի, որուն ...2,754,000ը թուղթ, 16,001,000ը մետաղ դրամ։

Կեդրոն. դրամատունը 1933ին ...գումէնը 24,227,818 ոսկիի զեղչ կատարած է, 1934ին՝ 9,316,556, 1935ին՝ 68,921,122 ոսկի։

...ՐԱԾՈՒՄ ԵՒ ԱՐՏԱԾՈՒՄ

1933ի արտածումը եղած է 96 միլիոն 162,000 ոսկի, ներածումը՝ ...672.000, 1935ին՝ 95,861,000 ...88,823,000։

Թուրքիոյ երկրագործական եւ ...ումը յաջորդաբար եղած է վերջին երեք տարուայ ընթացքին.— ...միլիառ 150 միլիոն, 1 միլիառ ...0 միլիոն և 1 միլիառ 330 միլիոն ոսկի։

Ասկէ զատ երկրին տուրք վճարելու կարողութիւնը հարիւրին 19 աւելցած է 1935ին։

Գործավարը յետոյ տեղեկութիւններ տուած է երկրին մէջ ...ցուող գործարաններու մասին:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ մէջ համայնավարական նոր պետական հարուածի փորձում մը երեւան հանուած է, ...հազար անձերու անունը խառնուած է այս շարժման։ Կառավարութիւնը ձերբակալած դաւադիրները և ի մօտոյ հանրութեան իրազեկ պիտի դարձնէ ...ոյն մանրամասնութիւնները։

ՖՐԱՆՍ. ԴԵՍՊԱՆԸ
ՓԱՐԻԶ ՄԵԿՆԵՑԱՒ

Անգարայի ֆրանս. դեսպան Հանրի Փօնսօ նախընթաց օր մեկնեցաւ Փարիզ, մասնակցելու համար այնտեղ Սանճաքի մասին տեղի ունենալիք բանակցութեանց։

Փօնսօ Յնվր. 3ին քաղաքս պիտի դառնայ և քանի մը օր յետոյ պիտի մեկնի Փարիզ և Ժընեւ։

ՕԴԱՆԱՒԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Օդանաւի նմոյշներու ցուցահանդէս մը բացումը տեղի ունեցաւ երէկ, Թագսիմ'ի Իթէչ խանի մէջ։ Ցուցահանդէսին կազմակերպիչն է հայ մը, որ իր մասնագիտութիւնը ուսած է Ամերիկայի մէջ։

Ցուցադրուած են բազմատեսակ օդանաւի նմոյշներ: Ասոնք թռցուած են կարգ մը միջոցներով։

ԱՀԱՒՈՐ ՏՌԱՄ ՄԸ

ՍԱՆ ՓԱՎԼՕ, 19.— Ահաւոր տռամ մը տեղի ունեցաւ երէկ Սան Փավլոյի արուարձաններէն մէկուն մէջ։

Պրազիլիացի տղայ մը ճափոն գաղթականի մը պարտէզէն քանի մը պտուղներ գողցած ըլլալէն, այս վերջինը զարկաւ տղուն բրիչի հարուածով, ահարկու կերպով թոյտանգելով զայն։

Տղան սակայն բաւական ուժ ունեցաւ քաշկռտելու ինքզինքը մինչեւ տուն և դէպքը պատմելու հօրը զգայազիրկ դառնալէ առաջ։

Տղուն հայրը ցաւէն և կատաղութենէն մոլեգնած առաւ զէնք մը և սպաննեց իր հանդիպած բոլոր Ճափոնները, 16 զոհեր պատճառելով։

ԱՆԳԼԻՈՅ Ժորժ Զ. Թագաւորին գահակալութեան առթիւ հեռագրեր փոխանակուած են Աթաթիւրքին և վեհապետին միջեւ։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ մէջ ասկէ վերջ աշակերտները պարտաւորիչ կերպով իրենց մականուններով պիտի կոչուին, կրթական գործավարութեան մէկ հրամանագրին համաձայն։

ՀԱՆՐԱԿԱՌՔԻ ընկերութիւնը որոշած է այժմ սպասարկութեան հանուած ինքնաշարժ գուռնբով նոր հանրակառքերու տիպով ուրիշ հանրակառքեր չինել:

ԱՆԳԱՐԱՅԻ մէջ 10 տարիէ ի վեր չի տեսնուած ցուրտ կ'ընէ։ Քաղաքին շրջակայքը ձիւնով ծածկուած է: Ջերմութիւնը զերոյէն վար 9—10 աստիճան անկում կրած է։ Էտիրնէի մէջ ալ ձիւնած է։

ԼՈՆՏՈՆԻ մէջ սկսած է նոր տարերով 50 և 100 ոսկինոց թղթադրամներու տպագրութիւնը։ Յունիսէն վերջ պիտի սկսի միւս թղթադրամներու տպագրութիւնը։ Նոր ոսկինոցներուն վրայ պիտի գտնուի Ջանաքքալէի նկարը։

Անգլիոյ թագաւորին ՏԻՏՂՈՍՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 Ժորժ Զ. իր գահ բարձրացած Դեկտ. 11 թուականէն սկսեալ, կը ստանայ ծովային հրացանակիրներու վերին գնդապետի, նաւատորմի ծովակալ, ցամաքային բանակի ֆէլտ մարաջախտ և օդային ուժերու մարաջախտ տիտղոսները կը ստանայ։ Նոյն այս տիտղոսները կը կրէր Էտուըրտ,

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ՌՈԲԷՐԹ ԳՕԼԷՃԻ ՄԷՋ

Այսօր, Կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 5ին, Փրօֆ. Էսթիս և Փրօֆ. Մաքնիլ դաշնակի և երգեհոնի նուագահանդէս մը կու տան Ռ. Գօլէճի մէջ։ Մուտքը ազատ է։ Սիրով կը հրաւիրուին երաժշտասէրները։

ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻ
ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

Բ. Նուագահանդէսը
տեղի կունենայ
Գշ., 22 Դեկտ., ժամը 21ին
ՖՐԱՆՍ. ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ
Ղեկավարութեամբ՝ Ծ. ՐԷՇԻՏԻ
Դաշնակ ՖՕՆ՝ ՇԹԱՅԷՐ

ԱՊՍՏԱՄԲՆԵՐԸ
ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿԵՑԻ՞Ն ՄԱՐԱՋԱԽՏ ՉԱՆ ՔԱՅ ՉԷՔԸ

Ռուսիա եւ Ճափոն չէզոք

ՇԱՆՔՀԱՅ 19.— Թշնամութեանց դադարման պայմանաժամը լրանալէն քիչ առաջ այստեղ հասած լուրի մը համաձայն, երկու մեծ օդանաւեր մեկնեցան Նանքինէ Սիանֆուի ուղղութեամբ բերելու համար Չան Քայ Չէքը եւ իր գերի ինկած ընկերները:

Այս լուրը որ սակայն դեռ չէ հաստատուած, մեծ ուրախութիւն պատճառեց Շանհայի մէջ:

ՆԱՆՔԻՆ 19.— Սիանֆուն հասած ճամբորդները կ'ըսեն որ Շէնսիի կառավարիչին կինը Տիկ. Շաօլիքցէ անցեալ շաբաթ օր գնդակահարուած է ըմբոստներու կողմէ:

ՆԱՆՔԻՆ 19.— Սունկ օդային ճամբով մեկնեցաւ Սիանֆու, խորհրդակցելու համար Տօնալտի հետ:

ՃԱՓՈՆԻ՝ ԴԷՄ

ԼՈՆՏՈՆ 19 — Լոնտոն խորհրդաւոր բնակութիւնը Քանթոնի նախկին ապստամբապետ Ցէն Մի Թօնկի, որ Անգլիա հասաւ քանի մը շաբաթ առաջ, մեծապէս կը զբաղեցնէ Սիթիի չինական շրջանակները:

Կ'ենթադրուի թէ ան կը ջանայ Լոնտոնի ելմտական աջակցութիւնը ձեռք բերել հակաճափոն պայքարի մը համար, որուն պարագլուխն է մարաջախտ Ցիանկ Սու Լիանկի հետ:

ՇԱՆԿՀԱՅ, 19.— Սովետ դեսպանատան ներկայացուցիչը չինացի լրագրողի մը յայտարարեց որ Սովետ Ռուսիա կապ չունի դաւադրութեան հետ և Սովետ ոչ մէկ քաղաքացի կը գտնուի Շէնսի և Քանսու նահանգներուն հետ։

Աւելցուց որ Սովետ Ռուսիա պիտի շարունակէ յարգել Չինաստանի քաղաքական անկախութիւնը։

Մուսոլինիի վերջին ճառը

ՀՌՈՄ, 18.—Իտալիոյ վարչապետ Մուսոլինի այսօր ճառ մը արտասանելով ըսաւ.

Վերջին 12 ամսուան ընթացքին լուծեցինք Ափրիկէի խնդիրը. կը մնան տակաւ ուրիշ խնդիրներ որոնք ոչ թէ պատերազմով այլ հաշտարար բանակցութիւններով պիտի լուծենք։ Մենք, Ֆաշիսթները, կը բաղձանք խաղաղութեան երկար շրջան մը բայց չենք հաւատար յաւիտենական խաղաղութեան։

Ֆրանքոյի ազդարարութիւնը Անգլիոյ

ԼՈՆՏՈՆ, 19.—Ֆրանքօ պաշտօնապէս հաղորդեց արտաքին նախարարութեան թէ ականներ զետեղուած են Մալակա, Ալճէրիա, Կարթաժէնէ, Վալէնցիա, Պարսէլօն, Թարակօնէ, Պիլպաօ, Սանթանտէր և Կիժօն նաւահանգիստները։

Րէօյթէր կը կարծէ որ անգլ. պաշտօն. շրջանակները մտահոգ չեն այս ազդարարութենէն։

Փորթուկալ գաղութ չի տար Գերմանիոյ

ԼԻԶՊՕՆ, 19.—«Մեր սովորութիւններուն մէջ չկայ վտանգի ենթարկել մեր գոյութիւնը, ոչ ալ մեր ցեղին պատիւը», կը գրէ «Տիարիօ տի Լիզպօնա», մեկնաբանելով այն զրոյցը թէ Փորթուկալ գաղութներ պիտի տայ Գերմանիոյ: Այս թերթը կ'աւելցնէ.—Ասիկա զրոյց մըն է որուն ոչ մէկը կը հաւատայ:

Պատերազմի դէմ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 18.— Խնդրոյ առարկայ չէ կարգադրել Ֆրանսեւռումէն դժուարութիւնները որոնք գոյութիւն չունին, այլ ձեռնարկել հասարակաց գործողութեան մը պատերազմի դէմ, կը գրէ «Էնտէփանտանս Ռումէն», մեկնաբանելով Անթոնէսքուի Փարիզ այցելութիւնը: Այս թերթը կ'եզրակացնէ որ երբեք աւելի մեծ շահեր չմիացուցին Ֆրանսան եւ Ռումանիան:

Տէր և Տիկին Ժանիկ Վրթանէսեան, Տէր և Տիկին Տօքթ. Բարունակ Վրթանէսեան, Տիար Նուպար Վրթանէսեան, ինչպէս նաև իրենց պարագաները շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք, անձամբ կամ գրաւոր, ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց սիրելի մօր և ազգականին՝ ԱՑՐԻ ՏԻԿ. ՆԵՄՋՈՒՐ ՎՐԹԱՆԷՍԵԱՆԻ մահուան տխուր առթիւ։

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓՐՕՖ. ՆՇԱՆԵԱՆԻ

Պարի դասաւանդութիւնները ըստ առաջնոյն կը շարունակուին ամէն օր ժամը 2—9, կանոնաւորաբար Պէյօղլու, Թէփէպաշը, Կլավանի փողոց, թիւ 11, Ա. յարկ։

Կը սորվեցնէ սէզոնի նոր պարը՝ «լանսիյէ» որու դասերը տեղի կ'ունենան Եւրոպայէն նոր բերել տրուած եղանակին իրական փլաքներով։

Մասնաւոր դասեր տուներու մէջ, ինչպէս նաեւ ժամադրութեամբ։

Պատրաստուեցէք 3 Յնվր. 937, Կիր-կի, Փարք Օթէլի մէջ տեղի ունենալիք քօթիյյօնաւոր թէյապարին։

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՆ

Տ. ՏԱՆՏՕՐԻԱ

Ցուղարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն
Հիմնուած 1889ին
Պէյօղլու, Ասմալը Մէսճիտ թիւ 20
Հեռաձայն 41630

Ցուղարկաւորութեան ամէն գործ կը ստանձնենք: Մեր ապրանքները լաւագոյն և աժանագին են։ 40 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին։ Կը տրամադրենք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, դագաղակիրներ, կը կատարենք ձեւակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահազդներ ու մահարձաններ։

Ֆիշէրային սպասարկութիւն,
Թէքքէ, Պալըօն Չըքմազ փողոց։
Հեռաձայն 44031։
Դագաղակիր օթոներ, 3 ոսկիէն սկսեալ։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԲԵՄ.— Կէտիկ Փաշայի Հայ Աւետ. եկեղեցիին կիրակնօրեայ պաշտամունքը կը սկսի ժամը 10.30ին։ Այսօր պիտի քարոզէ Վեր. Կ. Ա. Տէր Յովհաննէսեան։ Քարոզին նիւթն է «Ինչու գրուեցաւ Սուրբ Գիրքը» (Յովհ. Ի. 31)։

ՈՒՐ Է ԲԱՂԴԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ
Ասիկա հասկնալէ առաջ, գիտցէք որ կաղանդի ամենագեղեցիկ նուէրը օդանաւային վիճակահանութեան տոմսն է։
Պայմանաւ որ այդ տոմսը առնէք
ԲԱՂԴԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԿԻՇԷԷՆ
Ուրեմն բոլոր բաղդագուրկները թող դիմեն բաղդաւորներու ժամադրավայրը
ՏՕՂՐՈՒԵՕԼ ԿԻՇԷԷՆ
Պէյօղլու Իսթիքլալ ճամբէսի Չաղլաեան զբօսարանին քով թ.22ին
ՄԵՍՐՈՊ ՓԱՄՊՈՒԿՃԵԱՆ ԵՒ ՎԱՀԷ ՕՐԱԳԵԱՆԻ

ԹՕՔԱԹԼԸԻ
ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒԱԾ
ԹՕՔԱԹԼԸ
Հանրածանօթ հաստատութեան Պէյօղլուի մասնաճիւղը վերաբացուած է
ՓԱԹԻՍԸՐԻԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐ-ՂԷՆԻ
Մասնաւոր խնամք տարուած է նոր կազմակերպութեամբ մը և օժանդակութեամբ Իսթանպուլի ամենակարող վարպետներու։
ՀԱՐՍՆԻՔԻ ԵՒ ՆՇԱՆՏՈՒՔԻ
Յանձնարարութիւններ մասնաւոր խնամքով կը կատարուին։
ՃԱՇԱՐԱՆԻ բաժինին մէջ համեղ կերակուրներ և ըմպելի։
ՔԱԼԱԼՍԹՔԱՅի ծանօթ երգչախումբը կը նուագէ ամէն իրիկուն։

ՍԱՔԱՐԻԱ (նախկին Էլհամպրա)
ՍԻՆԷՄԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
Ամերիկայի ծովային աքատէմիին ուսանողներուն և սպաներուն կողմէ դարձուած գեղեցիկ ֆիլմ մը՝ ձօնուած երիտասարդութեան
ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ ԿՈՒԳԱՅ
որուն գլխաւոր դերակատարներն են
ՌԻԻԿՕՊԻ ՔԻԼԷՌ ԵՒ ԼԷՎԻՍ ՍԹՕՆ
Յաւելուածաբար՝ Աթաթիւրքի պատմական ճառը, Հանրապետութեան առթիւ Անգարայի հսկայ տողանցքը և Էտուըրտ Ը.ի գահէն հրաժարումը ու Տիկ. Սիմփսըն

ՍԱՐԱՅ սինէման կը ներկայացնէ
եղանակին ամէնէն սիրուն ֆիլմը
ՕՐՈՒԱՅ ՄԱՐԴԸ
որ կը կազմէ ՄՕՌԻՍ ՇԸՎԱԼԻԷ և ԷԼՎԻՐԷ ՓՕՓԷՍՔՕՅի ամէնավերջին Փարիզեան յաջողութիւնը
Յաւելուածաբար Ֆօքս ժուռնալ, որ կը ներկայացուի Էտուըրտ Ը.ի գահալքումը, նախ'ին թագաւորին Տիկ. Սիմփսընի հետ առաջին չփումները, ամէնավերջին երեկոյեան նորոյթները եւն.

ԹԻՒՐՔ սինէման
ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
ԱՀԱՒԱՍԻԿ ԾՈՎԱՅԻՆՆԵՐԸ
ֆրանսերէն խօսուն
Դերակատարութեամբ՝ ՃԷՅՄՍ ԳԱԿՆԷՅի
եւ ՓԱԹ ՕՊՐԻԷՆի

ԱՅՍ ՕՐԵՐՍ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ
ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ
1937Ի ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ

Տարեգիրքը այս տարի համայնագիտական բովանդակութիւն մը ունի աննախընթաց ճոխութեամբ մը։

Ունի՝ վիճակագրական ու տեղեկատու բաժիններ Թուրքիոյ եւ Արտասահմանի մասին։

Գրական—գեղարուեստական,- բանասիրական, քննադատական, գիտական, իմաստասիրական, տնտեսագիտական եւայլն բաժիններ։

Կենսագրականներ անհետացող օտար եւ ազգային դէմքերու մասին։

400 էջ, մասնակցութեամբ հայ և օտար 70է աւելի ստորագրութիւններու եւ պատկերազարդ։

Ամէն մտաւորականի եւ ամէն հայու պիտանի հատոր մը։ Լաւագոյն կաղանդի նուէրը: Գին 200 ղրշ.:

Կեդրոնատեղի Սթամպոլ, Զաքմաքճըլար, Պիւիւք—Եէնի խան թիւ 48-51- Գրասենեակ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան։

'ՓԱՐԻԶ,
ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ

Առողջ մնալու առաջին պայմանը՝ պնդութիւն չունենալն է։ Աղիքներու կանոնաւորաբար ամէն պարպումը արեան մէջի թոյները կը վանէ։

Գիտութեան ամենավերջին հրաշալիքը եղող «Փարիզ» բուսական դեղահատերը պատրաստուելէն ի վեր, աղային, մետաղային դեղահատերը և զարշահոտ իւղերը հրապարակէն քաշուեցան։

Խիթ չտալու և ջղասակար չըլլալու համար, 10-80 տարեկաններ կը գործածեն։ Հարցուցէք ձեր բժիշկին, սիրով պիտի յանձնարարէ։ Ամէն ոք կը ճանչնայ, գործածողը այլեւս ուրիշ նիւթ չի գործածեր։

ՏՈՒՓԸ 15 ՂՐՈՒՇ Է
Ամէն դեղարան կը գտնուի

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ
ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՇԱՐՔԸ
ՓՈՒԹԱՑԷ՛Ք
ՓՈՒԹԱՑԷ՛Ք

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ

Քերական Ընթերցարան
30 ղրշ.
Բարի Լոյս Ընթերց. Ա. տարի
35 ղրշ.
» Ընթերց. Բ. տարի
40 ղրշ.
» » Գ. Դ. տարի
75 ղրշ.

ԴԻՄԵԼ
ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ
Յ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Անգարա ճատէսի
Րէշիտ էֆ. խան Թիւ 14

Օրօրոցէն գերեզման առողջ եւ ճերմակ մնացած ակռաներ

Ակռայի խիստ գործածողները շատ մը փորձերէ յետոյ ինչո՞ւ միշտ

Ռատիօլինի

որոշում կուտան

Լուվենեսեւ ՌԱՏԻՈԼԻՆը

1. Ակռաներու վրայ «Թարթր» գոյանալու նարգելք կ'ըլլայ։ Գըտնուածն ալ կը մաքրէ

2—Ակռաներուվրայի խաւը առանց գծելու և փճացնելու կը մաքրէ և կը փայլեցնէ։

3. Բերնի միքրոպները 100 առ 100 բացարձակապէս կը մեռցնէ։

4. Լինտերը կը խնամէ, անոնց հիւանդութեանց արգելք կ'ըլլայ, բերնի հոտը կ'անհետացնէ։

դուք ալ գործածեցէք

RADYOLİN

ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ
ԳՈՐԾԱԾՈՂՆԵՐԸ

PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR
BRONŞİT NEZLE ÖKSÜRÜK VE BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI EN MÜKEMMEL MÜSTAHZARDIR
RADYOLİN FABRİKASI MÜSTAHZARATINDAN

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԸԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Այս գիշեր ժամը 20.30ին

Պ ա պ ա

ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ ժամը 20.30ին

Լէյլա վէ Մէճնուն

ԿՐԻՓԻՆ

Մտած տունը ցաւ չի մտներ

Գլխու ցաւի
Ակռայի ցաւի
Մսաններու ցաւի
Ջիղերու ցաւի
Յօդացաւի, հարբուխի և կրիփի դէմ

ամէնալաւ ֆօրմիւլ, ամէնաարագ ազդեցութիւն, ամէնէն կտրուկ արդիւնք

Թիւպ մը ԿՐԻՓԻՆը ընտանիքի մը բոլոր անդամները կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ցաւերու և խիթերու դէմ։

GRİPİN

Ուշադիր եղէք անունին և պնդելով զայն պահանջեցէք

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՄԷՐԱՆՕ

Բշ., 21 Դեկտ., ժամը 12ին դէպի Իզմիր, Սելանիկ, Փիրէ, Նափոլի, Մարսիլիա, Ճենովա։

ԱՊՊԱԶԻԱ

Դշ., 23 Դեկտ., ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոնսթանցա, Օտէսա։

ԱՍԻՐԻԱ

ԴՇ., 23 Դեկտ. ժամը 17ին դէպի Գավալա, Սելանիկ, Իզմիր, Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ՃԷԼԻՕ

Եշ. 24 Դեկտ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ԳԱՄՓԻՏՕԸԼԻՕ

Եշ., 24 Դեկտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ Վառնա, Գոսթանցա։

ՍԱԿԱՐԱՆ

19 Դեկտ. 1936

ՊԱՐՏԱՏՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԱՌԺԷԹՈՒՂԹԵՐ		
1933 Էրկանի Ներքին փոխ.		96 75
1918 Ներքին փոխառութիւն		97.—
1933 փոխառ. Իւնիթիւրք	Ա.	22.57
» » »	Բ.	21.25
» » »	Գ.	21.35
Անատոլու Երկաթուղի	Ա.	41.30
» »	Բ.	41.30
» »	Գ.	42.60
Անատոլու Պոն		44 30
Անատոլու Բաժնեթուղթ		23.80
Սիման (Ասլան)		13,30
Թէրքօզ		11.—
Րէժի		1.95
Թէլէֆօն		7.—
Թրամվայ		20.—
Գօմօնթի		9 60
Մինօթըրի Իւնիօն		10.40
Պոլսոյ Քարափ		10.
Քրէտի Ֆոնսիէ(1903)		100.—
» »		96.
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Անգլիական (Սթէրլին)		618.—
Ամերիկեան(Տօլար)		126 —
Թրքական ոսկի		988.—
Պանք Օթոման		242.—
Եուկօ Սլաւիա » (Տինար)		50.—
Ֆրանսական Թղթադրամ		117—
Իտալական »		125.—
Պելճիքական »		85.—
Յունական » (Տրախ.)		23.—
Զուիցերիական»		575.—
Պուլկարական » (Լէվա)		23.—
Հոլանտական » Ֆլորին)		66.—
Չեխոսլովաքիա» (Քուրօն)		80.—
Աւստրիական »		25.—
Գերմանական » (Ռայխսմարք)		26.—
Ռումանական »(Լէյ)		14.—
ՉԷՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Լոնտոն		616.—
Նիւ Եորք (սէնթ)		79.71
Փարիզ		17.10
Հռոմ		15.14.75
Պրիւքսէլ		4.71.38
Զուիցերիա		3.46.87
Սոֆիա		64.93
Պերլին		1.98.30
ՀԵՌԱԳԻՐ		
Փարիզ (1 անգլ.)	ֆր.	105.15
Նիւ Եորք (1 տոլար)	»	21.48

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը Խիւտավէնտիկեար խան, Թէլէֆօն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Orestes		22—25 Դեկտ.
Venus	»	19—21 Դեկտ.

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հանոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Orestes	Դեկտ. 14ին
Venus	Դեկտ. 19ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Sterla	Դեկտ. 9ին
Stella	Դեկտ. 23ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքօհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, ԶինկԹաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօրթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Պիրէօս, Մարսիլիա, Պարչէլոնա, Վալէնսիա, Լիվըրբուլ և Կլասքօ.

Toyooko Maru		Դեկ. 18ին
Dakar	»	Յնր. 18ին
Durhan	»	Փետր. 18ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու և օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Զրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'առանձնէ,

Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել **ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ** Կալաթա, Խիւտավէնտիկեար խան

Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur
sokak No. 10

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(148)(

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԽԲ

ՍՈՍԿՈՒՄԻ ՄԱՐԴԸ

— Կ'ըսէի թէ յաճախ պէտք ունիմ հարցաքննելու մահը։ Ի՞նչ ընել։ Ինծի պէս խեղճուկ վհուկ մը, որուն վրայ կը հսկեն բոլոր դրացիներս և ոստիկանութեան վերատեսուչը, ստիպուած է կարգ մը նախազգուշութիւններ ձեռք առնել ապրելու համար։ Արդ, ես կ'ուզեմ ապրիլ, աւելցուց Սայթանօ տենդոտ ձայնով մը։ Ես ունիմ քանի մը քաջ ընկերներ, որոնք ատեն ատեն կեանքերնին վտանգի տակ կը դնեն քիչ մը դրամի համար։ Իմ մէկ նշանիս վրայ մութ գիշերներուն, անոնք կ'երթան շրջան մը ընել Մօնֆօքօն, կամ Հալի կախաղանը, կամ Կրէվի հրապարակը, և կախաղաններէն վար կ'առնեն ոստիկանական վերատեսչութեան արդարութեան պտուղներէն մէկը։ Բայց այս ո՛րքան ջանք պզտիկ բանի համար։ Այո՛, պզտիկ, որովհետեւ, մօնսէնեէօ՛ռ, այդ դիակները բազմաթիւ ժամերէ, երբեմն նոյն իսկ քանի մը օրէ ի վեր կախուած կ'ըլլան։ Ասիկա շատ ուշ է....։ Անոնք գրեթէ բնաւ չեն ծառայեր կատարելագործելու մարդկային մարմինը ուսումնասիրելու համար կատարած հետազօտութիւններուս։ Ինծի պէտք եղածը, իմ փնտռածս, երկու կամ երեք մեռելներ են, որոնց մէջ կեանքը բաբախէ տակաւին, մարմիննե՛ր, որոնց մէջ արիւնը սառած չըլլայ տակաւին... այն ատեն ես ...։

Սայթանօ յանկարծ կանգ առաւ։ Զգաց իր մէջ եռացող խանդավառութիւնը և չրթունքները խածատեց աւելի երկար խօսելէ արգիլելու համար ինքզինքը։ Ժան սան Բէօր կը զգար թէ կը դողդղայ։

Քանի մը վայրկեան չարաշուք լռութիւն մը տիրեց։ Վհուկը կը մոռնար վրիժառութեան իր ծարաւը՝ գլուխ հանելու համար իր ծրագիրը, դուքսն ալ ինքնիրեն կ'ըսէր թէ Օտէթը նուաճելու համար եթէ պէտք ըլլար, նոյն իսկ դժոխային դաշինք մը պիտի կնքէր։

— Կրնամ, ըսաւ Ժան սան Բէօր։

— Կրնա՞ք, գոչեց Սայթանօ անհամբերութեան սարսուռէ մը ցնցուած։

— Կրնամ դիակներ տալ քեզ, վերջացուց Պուրկոնեի դուքսը խաչակնքելով։

— Երեք հատ պէտք է, ըսաւ Սայթանօ ցած և արագ ձայնով մը։

— Երե՛ք, շատ աղէկ։ Երեք մարդիկ պիտի կախուին։ Իրենց ոճիրը կարեւորութիւն չունի։

— Երիտասարդ են, հեւաց վհուկը։ Առողջ և առո՞յգ են։

— Այո՛, երիտասարդ, առողջ և կայտառ։ Երեք հոգի են։ Անոնք ձեռքիս տակն են։ Անոնք իմ արդարութենէս կախում ունին։ Ապարանքին ետեւի բակին մէջ պիտի կախուին։ Կախուելու գործողութիւնը կըրնայ գիշեր ատեն կատարուիլ։ Դիակները ձեր տունը կրնան ըլլալ կէս ժամ վերջ։

— Կէս ժա՛մ, մրմնջեց Սայթանօ, դա՛ր մը....։ Կ'ըսէք թէ, Մօնսէնեէ՛օր, այդ երեք մարդիկը ձեռքերնուդ տակ է։

— Ապարանքիս զնտանին մէջն են։

— Կրնա՞մ տեսնել զանոնք։

— Եկէ՛ք, ըսաւ Ժան սան Բէօր։

⁂

Քիչ ետք տեղի ունենալիք տեսարանը լաւագոյն հասկցնելու համար պէտք է քանի մը ժամ դէպի ետ երթանք և դառնանք այն վայրկեանին, ուր Պուրկոնեի դուքսը հրաման տուաւ իր պահակապետին ձերբակալել Պրիւսքայլը, Պրակայլը և Պրանքայլոնը։ Այս երեք մարդիկը իրենց յատկացուած ննջասենեակին մէջ կը քնանային, խիղճերնին հանդարտ և [illegible] խոկումներով։

Այդ պահուն պահակապետը ոտքի հարուածներով արթնցուց զիրենք իրենց անկողիններուն մէջ գոչելով. «Հէ՛յ, հէ՛յ, ընկերնե՛ր, արթնցէ՛ք, որովհետեւ մօնսէնեէօրը այս վայրկեանիս կ'ուզէ ձեզ տեսնել։

Համոզուած որ խնդիրը արշաւանքի մը մասին էր, քնացողները ակնթարթի մը մէջ ոտքի ելան, և բազօրէն հագուեցան և ուզեցին դաշոյնները առնել։

— Ո՛չ, ո՛չ, թողէք ատոնք, ըսաւ պահակապետը։ Ձեր ընելիքին համար ոչ մէկ բանի պէտք կայ։

Պրիւսքայլ հետաքրքիր ակնարկ մը նետեց պահակապետին վրայ։ Այդ ակնարկը յետոյ ուղղուեցաւ բաց դրան վրայ և տեսաւ 12—15 զինուորներ, որոնք իրենց կը սպասէին, դիմադրութեան պարագային։

(Շար.)